

1.

Nieko gero, kai mama mirusi.

Kartą tėtis išleido mane pirkti kojinių į parduotuvę HEMA. Sau ir Kajui. Man atrodo, buvau septynerių. Jei esi tokio amžiaus, nusipirkti kojines toje parduotuvėje visiškai nesunku. Tereikia atkreipti dėmesį į dydžius. Manasis – 31-as, o Kajaus – 26-as. Į kainas man leista nė nežiūrėti. Ir dar galėjau pati išsirinkti spalvą.

Gerai atsimenu, kad, norėdama padėti kojines ant prekystalio, turėjau pasistiebtį. Moteris prie kasos pirmiausia žvilgtelėjo į mane, tada už manęs, tada vėl į mane. „Ar tu visiškai viena? Negali būti. Kur tavo mama?“ Atsakiau: „Mano mama mirusi.“ Pardavėja ranka prisidengė burną ir paraudo. „O... atleisk, nežinojau.“ – „Nieko baisaus.“

Ji tebespoksojo į mane ranka prisidengusi burną. „Kiek kainuoja?“ – paklausiau ir nelaukdama atsakymo padėjau dešimties eurų banknotą.

Moteris nuleido ranką ir nuskenavo kojines. Kartu su čekiu įdėjo jas į plastikinį maišelį, pakilo nuo kėdės, pasilenkė prie manęs paduoti pirkinį ir tyliai pasakė: „Na, laikykis.“

Pardavėja ten tebedirba. Jos vardas Trudė. Vieną kartą paklausė, kuo aš vardu, ir dabar mane pamačiusi pasisveikina: „Labas, Katinka!“ Tada atsakau: „Labas, Trude!“ Daugiau ji neberausta.

Kai kurie žmonės apsiašaroja. Tikrai. O vieną kartą apie mamą išgirdusi moteris mane net apkabino. Jos nė nepažinojau.

Teta Adė sako, kad žodžio „mirusi“ geriau nevartoti. Pernelyg šiurpiai skamba. Mirtis žmones gąsdina.

„Gal geriau sakyk, kad ji iškeliavo į dausas.“

Bet „dautos“ man skamba taip keistai. Ir Lidvinei taip atrodo, o ji, rašytoja, tokius dalykus išmano. Todėl ir toliau sakau tiesiog „mirė“. Šiurpu, tai šiurpu.

„Mirtis ir yra šiurpi“, – sako Lidvinė.

Nesuprantu, kaip žmonėms neaišku, kad jau visiškai prie to pripratau. Praėjo dešimt metų. Man buvo treji. Kąjus buvo dar kūdikis. Aš nė neatsimenu motinos. Pažįstu tik iš nuotraukų. Ir iš tėvo pasakojimų. Gyvename trise: tėtis, Kąjus ir aš.

Apie mamos mirtį žinantys žmonės kartais irgi pasielgia keistai. Susipainioję pasako: „Paklausk mamos.“

„Kokios mamos?“ – tada perklausiu jų. Nejau negalima pajuokauti apie savo pačios motiną? Bet iš tokio pokšto niekas nesijuokia.

Dirkjė buvo kitokia. Ji neišsigando, neužsidengė burnos ranka, neapkabino manęs ir neapsiašarojo, ji nė neaiktelėjo „kaip siaubinga“. Kai viską jai pasakiau, teištare „o“. Tiesiog raudonai padažytomis lūpomis pasakė „o“.

Šį tekstuką perrašiau dvylika kartų.

Dvylika!

Ir tai visiškai normalu, sako Lidvinė. Net patyrę rašytojai per dieną kartais parašo tik vieną sakinį.

Vieną!

O ir tas sakinyš dažnai dingsta šiukšliadėžėje.

2.

Jau seniai norėjau paklausti Lidvinės, ar galėčiau iš jos pasimokyti rašyti, tik nedrįsau. Nedrąsu pas ją prašytis, nes neskaičiau nė vienos jos knygos. Maniau, prieš klausdama turiu perskaityti bent vieną, bet ji rašo ne vaikams. Dvejojau dar ir todėl, kad ji yra (ar buvo) gana įžymi. Lidvinė tikrai turi malonesnių užsiėmimų, nei mokyti rašyti trylikametę kaimynę iš namo priešais. Bet labiausiai bijojau, kad ji mane išjuoks.

Ir vis tiek paklausiau. Perėjau gatvę ir paspaudžiau Lidvinės namų durų skambutį. Žinojau, kad ji niekur neišėjusi, mat kurį laiką stebėjau jos namą pro tėvo miegamojo langą. Tačiau ji neatidarė. Nejau neišgirdo skambučio, o gal apsimetė negirdinti? Perėjau sodelį priešais jos namą ir dirstelėjau pro langą. Pamačiau tik Cezarį, storulį pilką katiną. Susirangęs į kamuoliuką jis gulėjo ant palangės ir man pabeldus į stiklą pramerkė vieną akį.

Dar kartą paspaudžiau skambutį, šį kartą šiek tiek stipriau ir ilgiau, ir lėtai suskaičiavau iki dešimties. Ir vėl atgal

iki nulio. Lidvinės nė ženklo. Nužingsniavau už namo. Ji klūpojo prie vandens griovio savo siauro sodelio gilumoje.

– Labas, Lidvine! – pasisveikinau.

Ji atsigrėžė.

– Sveika, Katinka.

Vingiuotu takeliu nupėdinau prie griovio. Ilgai nebuvau lankiusis Lidvinės sode. Takelis atrodė dar labiau susiaurėjęs dėl iš abiejų pusių jį užgulusių augalų.

– Eikš greičiau, žiūrėk, – pakvietė Lidvinė.

Pritūpiau šalia jos. Lidvinės delne sustingusi tarsi negyva tupėjo varlytė. Dar niekada nebuvau mačiusi tokios mažos.

– Graži, ar ne? – Lidvinė paleido padarėlį į vandenį. Varlytė iškart dingo dumble. Lidvinei stojantis išgirdau, kaip trakstelėjo jos keliai. Ji nusivalė rankas į džinsus. Aki-vaizdu, ne pirmą kartą.

– Kaip tik ruošiausi užkaisti arbatos, gal ir tu nori?

Iš prieskoninių žolelių lysvės Lidvinė nuskynė porą lapelių ir žiedelių. Nuo jos delno nusileido voriuukas. Drauge nuėjome į virtuvę. Lidvinė užkaitė virdulį vandens ir į kadaise buvusį baltą arbatinuką įmetė žoleles. Pamačiau: grįžusi broliui papasakosiu, kad Lidvinė pliko arbatą iš gėlių pumpurų ir vorų galvų. Ir kad tokią man teko gerti.

Anksčiau mudu su Kajumi vadindavom Lidvinę ragna. Vieną kartą ji plūsdamasi įsiveržė pas mus po pažastimi paspaudusi ir vėl užstrigusį nešiojamąjį kompiuterį. Kol sėdėjo šalia tėvo, jos plaukuose pastebėjom vorą.

Lidvinė visada mūvi džinsus ir vilki raudoną flisinį džemperį su užtrauktuku. Išskyrus vidurvasarius, nes tada vaikšto nukirptais džinsais ir marškinėliais trumpomis rankovėmis. Ir avi klumpes, tokį įsispiriamą apavą. Nė iš tolo neprimena raganos.

„Lidvinė sugebėtų įsispyrusi į klumpes nueiti ir į svarbiausią metinę rašytojų šventę – Knygų puotą“, – kartoja mano tėvas.

Mudvi prisėdome atokaitoje ant medinio suolo po jos mėlyno sodo namelio pastoge. Tai Lidvinės rašymo nameelis. Prisistatęs šalia atsigulė Neronas, rusvas katinas. Padėklas su puodeliais ir arbatinuku stovėjo ant kelmo. Lidvinė neklausė, kodėl atėjau. Tarytum būtų savaime suprantama, kad čia sėdžiu.

Atsikosėjau.

– Noriu tapti rašytoja, – tariau. Pati išsigandau savo žodžių. Negi negalėjau sugalvoti geresnio pirmojo sakinio?

– Nori tapti rašytoja, – pakartojo Lidvinė. Ji pakėlė nuo žemės šakelę, patrynė ją sau į rankovę ir pamaišė užpilą

arbatinuke. Pripylė pilnus puodelius. Šviesžalė arbata kvepėjo mėtom ir citrinom.

Sėdėjau labai arti Lidvinės. Jos oda priminė sulamdytą popierių. Tokį rudą popierių kepama sausainius į skardą kloja mano teta.

– Kodėl? Kodėl nori tapti rašytoja? – Lidvinė pažvelgė į mane pro akinių viršų.

Logiškas klausimas, manau dabar.

– Tik jau ne dėl to, kad taptum turtinga ar įžymi? – pridūrė man tylint.

Būti įžymiai – taip, būtų neblogai, bet šitas atsakymas tikrai netinkamas.

– Turtų iš rašymo nesusikrausi. O būti įžymiai... To reikėtų norėti, patikėk. Jokios naudos. Grynas vargas: kitų nuomonės, lūkesčiai ir stresas. Ir surūgusios minos. – Nuo kelmo Lidvinė paėmė savo arbatos puodelį. – Nagi, – paragino, – kodėl nori tapti rašytoja?

– E... tiesiog man atrodo, kad tai smagu.

– Smagu? Ką nori tuo pasakyti?

Pff, pokalbis priminė barjerinį bėgimą. (Aš lankau atletiką, ar dar nesakiau?) Tik po kelių savaičių sužinojau, kad žodį „smagu“ Lidvinė laiko beprasmybės viršūne (tai ji taip pasakė). Šį žodį visada perbraukia raudonu brūkšniu.

Giliai atsidusau. Taip, išties – kodėl noriu tapti rašytoja? Tiesiog noriu. Nebežinau, kada šis sumanymas gimė, bet neatsimenu svajojusi apie ką nors kita.

– Rašymas man klojasi savaime, – atsakiau. – Aš visada rašau mintyse, tai yra... Kai ką nors patiriu, savaime sukuriu istoriją, tarsi būčiau pagrindinė knygos veikėja. O kartais sugalvoju kitokią pabaigą. Man atrodo, tai man labiausiai ir patinka – galiu pati nuspręsti, kas dar nutiks ir kaip viskas baigsis. Visada prikuriu pasakojimų Kajui. Kurdavau dar nemokėdama rašyti.

Lidvinė stebėjo mane pro akinių viršų. Neišjuokė. Pirmas barjeras įveiktas.

Tad išdrįsau pasiūlyti:

– Juk antradieniais dėstai kūrybinio rašymo kursuose? Gal galiu ir aš juos lankyti?

Kursai vyksta tiesiog pas ją namuose, svetainėje. Antradieniais sodelis priešais Lidvinės namą būna pilnas moteriškų dviračių. Praeitą savaitę mačiau, kaip į vidų užsuko ir vienas vyras. Pamoka dažnai užtrunka iki pusiaunakčio. Tada mane pažadina gatvėje žvanginamos dviračių grandinės ir skambantys balsai.

– Pas mane į kursus? Oi ne, vaike, jie ne tau. Sėdėtum tarp vidutinio amžiaus moterų, norinčių kurti įtempto siužeto bestselerius su daug veiksmo ir slapto sekso su kai-

mynu. Ir dar baltojo vyno, amžinai to paties baltojo vyno. Visos jų rašliavos marinuotos „Chardonnay“. Ne, pirmiausia išsiugdyk savo stilių.

– E... O kaip?

– Tiesiog rašydama, daug rašydama. Praktika, praktika ir dar kartą praktika. Retkarčiais galėtum šį tą parodyti man, tada patarčiau ir pakritikuočiau. Žinoma, jei ištveri kritiką.

Man suspurdėjo širdis. Lidvinė nori man padėti, lankysiu privačias pamokas! Aišku, kritiką ištverčiau. Nors ne, nelabai man ji patinka, bet išmoksiu ir su ja tvarkytis.

– O kiek pamokos kainuotų? – tyliai paklausiau. Jau klausdama išgirdau, kaip pataikūniškai skamba.

– Ką sakai? – perklausė Lidvinė.

– Negalėčiau tau daug mokėti.

– Ką tu, vaike, visai iš galvos išsikraustei, man visiškai nereikia pinigų. Bet už pamokas galėsi man šiek tiek padėti sode.

Gerai, turėčiau sugebėti, pamaniau. Bent jei Lidvinė sakys, ką daryti. Mokysiuosi rašyti ir sodininkauti.